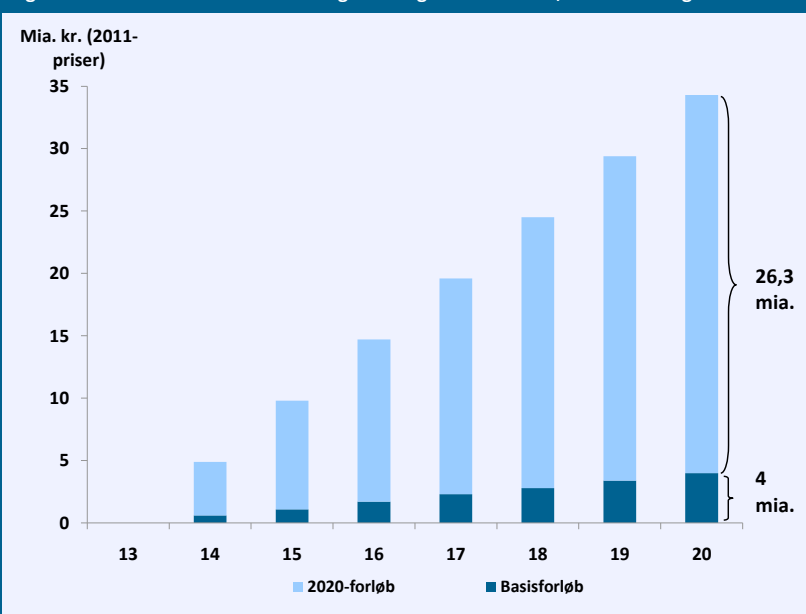

VKs 2020-plan: Den offentlige sektor har bidt sig fast på historisk højt niveau

I VKs 2020-plan lægges der op til at øge det offentlige forbrug med 30 mia. kr. (i faste priser) frem til 2020. Den årlige realvækst planlægges at udgøre 0,8 pct. årligt i perioden 2014-2020. Dette er mere end det demografiske træk (vækst i antal brugere af den offentlige service) på ca. 0,3 pct. årligt. I Nyrup-regeringens 2010-plan planlagde man, at det offentlige forbrug skulle vokse 0,5 pct. årligt i årene 2006-2010. I 2020 vil det offentlige forbrug ifølge planen udgøre knap 26,8 pct. af BNP. Regeringen fastsætter endvidere et udgiftsloft på 27 pct. af BNP. Dette er i et historisk perspektiv højt. Under Nyrup-regeringen (1993-2001) udgjorde det offentlige forbrug i gennemsnit 25,3 pct. af konjunkturrenset BNP. I det mest udgiftstunge år under Nyrup udgjorde det offentlige forbrug 26,0 pct. af konjunkturrenset BNP. Havde VK-regeringen valgt at sigte mod en offentlig sektor med en størrelse som under Nyrup-regeringen (25,3 pct. af BNP), ville der være et råderum til lavere skat på 1,5 pct. af BNP eller 27 mia. kr. i 2020. Hvis man alternativt havde bragt det offentlige forbrug ned på niveauet i det mest udgiftstunge år under Nyrup-regeringen (2001, hvor det offentlige forbrug udgjorde 26,0 pct. af BNP), ville der være en budgetforbedring på 0,8 pct. af BNP eller 14 mia. kr. Det vidner om, at den offentlige sektor har bidt sig fast på et relativt højt niveau. I kriseårene 2008-2010 har der været en særlig stor stigning i den offentlige forbrugsandel. Det ses også ved, at antallet af fuldtidsbeskæftigede offentligt ansatte er steget markant i disse år. Den offentlige sektor har tilsyneladende brugt krisen til at udvide medarbejderstaben (der har været meget ledig arbejdskraft) og det har betydet en kraftig udvidelse af det offentlige forbrug, der lå ud over de aftalte rammer.

I regeringens 2020-plan lægges der op til at øge det offentlige forbrug med 30 mia. kr. (i faste priser) frem til 2020. Den årlige realvækst planlægges at udgøre 0,8 pct. årligt i perioden 2014-2020. Det demografiske træk (dvs. flere brugere af den offentlige service, herunder ældre) udgør ca. 0,3 pct. om året. Dvs. realvæksten pr. bruger udgør ca. 0,5 pct. årligt.

Figur 1: Vækst i ressourcer til offentligt forbrug i 2014 til 2020, basisforløb og 2020-forløb

Kilde: Finansministeriet

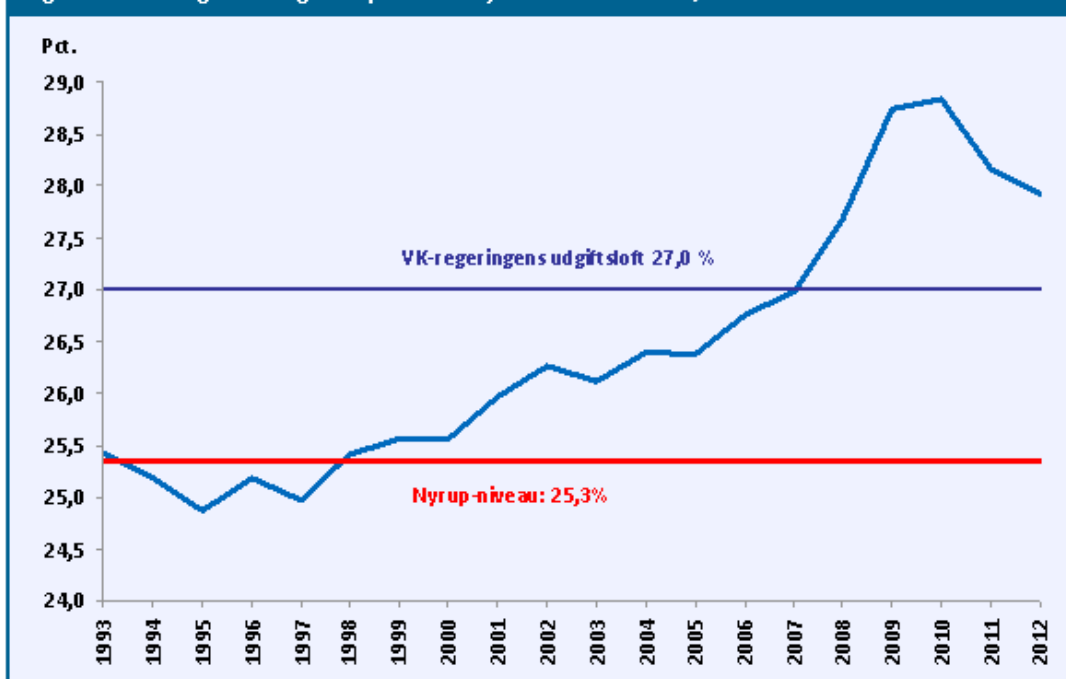
Reformerne skaber råderum der bruges på at øge det offentlige forbrug

Finansieringen af udvidelsen af det offentlige forbrug kommer først og fremmest fra tilbagetrækningsreformen (18 mia. kr.), men også reformerne af SU (1 mia. kr.) og førtidspension (2 mia. kr.) bidrager. I det såkaldte basisforløb i 2020-planen, hvor der ikke gennemføres reformer, er der budgetteret med en vækst i det offentlige forbrug på godt 0,1 pct. årligt. (½ mia. kr. årligt) samtidig med, at der nås balance på den strukturelle saldo i 2020. I dette scenarie vokser det offentlige forbrug med 4 mia. kr. frem mod 2020. Ved at gennemføre regeringens reformpakke kan væksten i det offentlige forbrug øges fra 0,1 pct. årligt til 0,8 pct. årligt i årene 2014-2020. Dermed kan det offentlige forbrug frem til 2020 vokse med 30 mia. kr. I Nyrup-regeringens 2010-plan planlagde man, at det offentlige forbrug skulle vokse ½ pct. årligt i årene 2006-2010.

Det offentlige forbrugs andel af BNP udgør 26,8 pct. i 2020

Realvæksten i det offentlige forbrug frem mod 2020 indebærer, at det offentlige forbrug som andel af BNP i 2020 udgør 26,8 pct. Det er relativt højt i et historisk perspektiv. VK-regeringen indfører samtidig et udgiftsloft på 27 pct. af BNP. Under VK-regeringen er den offentlige forbrugsandel vokset mærkbart fra 26,0 pct. af konjunkturrenset BNP i 2001 til 28,8 pct. af BNP i 2010. Under Nyrup-regeringen (1993-2001) udgjorde det offentlige forbrug i gennemsnit 25,3 pct. af konjunkturrenset BNP. I det mest udgiftstunge år under Nyrup udgjorde det offentlige forbrug 26,0 pct. af konjunkturrenset BNP¹. Havde VK-regeringen valgt at sigte mod en offentlig sektor med en størrelse som under Nyrup-regeringen (25,3 pct. af BNP), ville der i 2020 være et råderum på 1,5 pct. af BNP eller 27 mia. kr. til lavere skat. Hvis man alternativt havde bragt det offentlige forbrug ned på niveauet i det mest udgiftstunge år under Nyrup-regeringen (2001, hvor det offentlige forbrug udgjorde 26,0 pct. af BNP), ville der være en budgetforbedring på 0,8 pct. af BNP eller 14 mia. kr.

Figur 2. Offentligt forbrug som pct. af konjunkturrenset BNP, 1993-2012

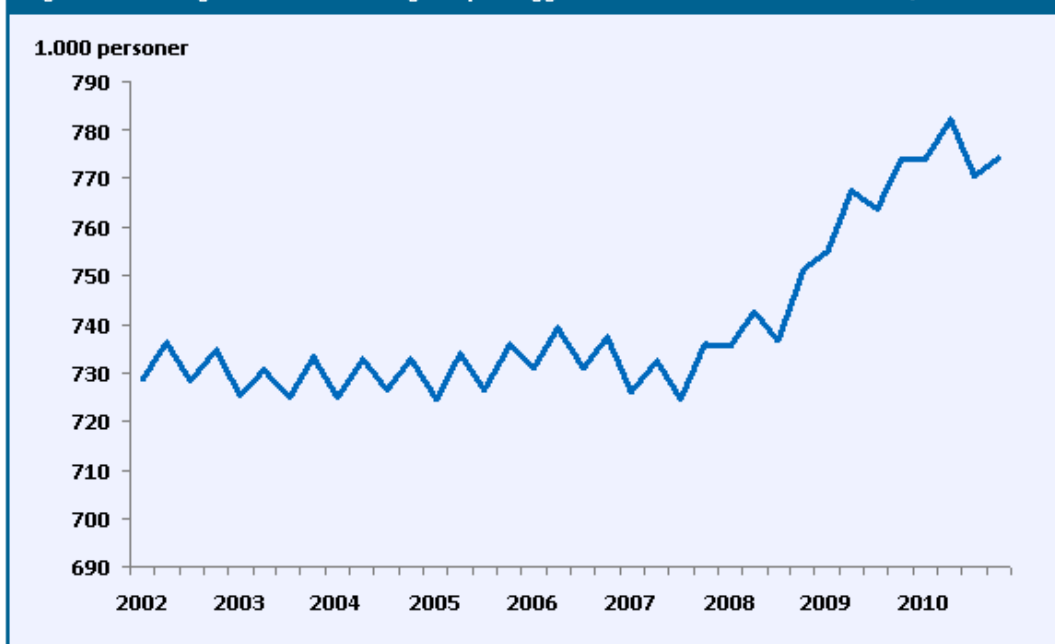
Kilde: Finansministeriet

¹ Ved konjunkturrenset BNP er BNP korrigeret for konjunktursvingninger. Hvis der er lavkonjunktur er BNP unormalt lavt og dermed bliver udgiftsbrøken større end den ville være under normale konjunkturer.

Den offentlige sektor har bidt sig fast på historisk højt niveau under VK-regeringen

Som det fremgår af figuren, er det offentlige forbrug under VK-regeringen vokset markant fra 26,0 pct. af konjunkturrenset BNP i 2001 til 28,8 pct. af BNP i 2010. Når regeringen frem til 2020 lægger op til at det offentlige forbrug skal udgøre knap 27 pct. vidner det om, at den offentlige sektor har bidt sig fast på et relativt højt niveau. I kriseårene 2008-2010 har der været en særlig stor stigning i den offentlige forbrugsandel. Det ses også ved, at antallet af fuldtidsbeskæftigede offentligt ansatte er steget markant i disse år. Den offentlige sektor har tilsyneladende brugt krisen til at udvide medarbejderstaben (der har været meget ledig arbejdskraft) og det har betydet en kraftig udvidelse af det offentlige forbrug, der lå ud over de aftalte rammer. Kommunerne har således kunnet overskride deres budgetter uden nogen konsekvenser. Endvidere har de offentlige overenskomster i 2008 også bidraget til stigningen i det offentlige forbrug, da de offentlige lønninger i 2008 og 2009 steg markant. Hertil kommer, at Finansministeriet har nedjusteret skønnet for det potentielle BNP som følge af den økonomiske krise. Det potentielle BNP er således reduceret som følge af de senere års lave produktivitetsvækst og fordi det vurderes, at den finansielle krise har medført en permanent reduktion i velstanden.

Figur 3. Offentligt fuldtidsbeskæftigede på baggrund af antallet af betalte timer, 2002-2010

Kilde: Danmarks Statistik (OFFBESK2)